

JAARREKENING 2018

Stichting Muis & Stadstheater Arnhem

Arnhem, 8 april 2019

Inhoud

JAARREKENING.....	3
Geconsolideerde jaarrekening	4
Grondslagen voor de waardering.....	5
Geconsolideerde balans	9
Geconsolideerde staat van baten en lasten	10
Geconsolideerde kasstroom.....	11
Toelichting op de geconsolideerde balans	12
Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten	16
Enkelvoudige jaarrekening.....	20
Grondslagen voor de waardering.....	21
Balans.....	25
Staat van baten en lasten.....	26
Kasstroom	27
Toelichting op de balans	28
Toelichting op de staat van baten en lasten	34

JAARREKENING

Geconsolideerde jaarrekening

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

Doel van de Stichtingen

Stichting Muis & Stadstheater Arnhem (Muis & Stadstheater) heeft ten doel de organisatie, productie en uitvoering van culturele, kunstzinnige en educatieve projecten en het beheer en exploitatie van Stadstheater Arnhem en Muis zodanig is dat er een divers en kwalitatief goed aanbod is van podiumkunsten, voor een breed publiek toegankelijk.

Stichting Horeca Muis & Stadstheater Arnhem (Stichting Horeca Muis & Stadstheater) heeft ten doel de culturele activiteiten en andere evenementen in Stadstheater Arnhem en Muis te ondersteunen door het verrichten van horeca activiteiten in bedoelde gebouwen en het verrichten van alle verdere werkzaamheden, alles in de ruimste zin. Er wordt een financieel positief resultaat beoogt dat ten goede komt aan Muis & Stadstheater.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Muis & Stadstheater Arnhem is feitelijk gevestigd op Velperbinnensingel 10, 6811 BP te Arnhem en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 64492907.

Stichting Horeca Muis & Stadstheater Arnhem is feitelijk gevestigd op Velperbuitensingel 15, 6811 BP te Arnhem en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 805437691.

Stelselwijziging

Vanaf verslagjaar 2018 is ervoor gekozen een voorziening groot onderhoud te vormen. Conform de verslaggevingsvereisten zijn de vergelijkende cijfers over het boekjaar 2017 herrekend en als zodanig verwerkt in de jaarrekening. Dit is conform richtlijnen voor jaarverslaggeving 140 Stelselwijziging verwerkt in de jaarrekening.

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van Muis & Stadstheater samen met Stichting Horeca Muis & Stadstheater waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen. Beide stichtingen hebben dezelfde Bestuurder en dezelfde Raad van Toezicht. Stichting Horeca Muis & Stadstheater wordt voor 100% in de consolidatie betrokken.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen de stichtingen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering.

Waarderingsgrondslagen van Stichting Horeca Muis & Stadstheater zijn gelijk aan die van Muis & Stadstheater Arnhem.

In de consolidatie van Muis & Stadstheater is Stichting Horeca Muis & Stadstheater volledig (100%) meegenomen.

In de statuten van de Stichting Horeca Muis & Stadstheater is opgenomen dat de resultaten ten gunste of ten laste van Muis & Stadstheater komen. Per 31 december 2018 is Stichting Horeca Muis & Stadstheater geliquideerd.

Verslaggevingsperiode

De jaarrekening is opgesteld voor het boekjaar lopende van 1 januari 2018 tot 31 december 2018.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de bestuurder oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Vergelijkende cijfers

De cijfers over het boekjaar 2017 zijn opgenomen als vergelijkende cijfers. Waar nodig zijn cijfers anders gepresenteerd voor vergelijkingsdoeleinden.

Geldeenheid

Voor zover niet anders vermeld zijn de bedragen weergegeven in euro's.

Continuïteit

Musis & Stadstheater heeft in 2018 een negatief resultaat behaald van € 60.068,- resulterend in een negatief eigen vermogen ultimo 2018 van € 402.065,-. De bestuurder heeft inmiddels passende maatregelen getroffen om de negatieve resultaten zoveel mogelijk te beperken dan wel te voorkomen.

Hoewel voor het komende jaar (2019) nog een negatief resultaat wordt verwacht, verwacht de bestuurder in de jaren daarna wel een (licht) positief resultaat te kunnen behalen. De liquiditeitsprognoses voor de komende jaren laten een positieve kasstroom zien. Op basis van deze uitgangspunten zijn de grondslagen van deze jaarrekening gebaseerd op een continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van de geconsolideerde activa en passiva

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Winsten worden slechts opgenomen voor zover ze op de balansdatum zijn gerealiseerd.

Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf moment van ingebruikneming.

De gehanteerde afschrijvingsmethoden zijn:

Bedrijfsgebouwen en -terreinen	20 jaar lineair
Machines en installaties	8-20 jaar lineair
Inrichting en inventaris	15 jaar lineair
Andere vaste bedrijfsmiddelen	5-20 jaar lineair

Voor de uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Vorraden

Vorraden handelsgoederen worden gewaardeerd tegen inkoopprijs (excl BTW) of lagere opbrengstwaarde. Deze lagere opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden met een looptijd korter dan 12 maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders vermeld.

Reorganisatievoorziening

Deze voorziening heeft betrekking op kosten die verband houden met personele ontwikkelingen.

Jubileumvoorziening

Een voorziening is getroffen voor te verwachten jubileumuitkeringen aan personeel. De voorziening jubileumuitkering heeft betrekking op toekomstige uitkeringen voor jubileumgratificaties. De voorziening is verdisconteerd tegen 2,0%.

Voorziening groot onderhoud gebouwen

Voor de uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Langlopende schulden

Opgenomen leningen worden bij de eerste waardering opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na de eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag onder aftrek van transactiekosten dit is meestal de nominale waarde. De kortlopende schulden hebben een looptijd van korter dan één jaar.

Grondslagen voor de bepaling van het geconsolideerde resultaat

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van tickets en verhuringen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De bijbehorende kostprijs wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de Staat van baten en lasten gebracht in het jaar waar ook de gesubsidieerde uitgaven terecht komen.

Overige opbrengsten

Onder Overige opbrengsten worden resultaten verantwoord die niet rechtstreeks samenhangen met de kernactiviteiten van de Muis & Stadstheater.

Pensioenen

Muis & Stadstheater is aangesloten bij bedrijfstakpensioenfonds ABP. De door het fonds verzorgde pensioenregeling is een toegezegde pensioenregeling.

De toegezegde pensioenregeling is verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde bijdrageregeling. Dit omdat Muis & Stadstheater in geval van een tekort geen verplichting heeft tot het doen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

Stichting Horeca Muis & Stadstheater is aangesloten bij bedrijfstakpensioenfonds Horeca & Catering.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten hebben betrekking op de verslagperiode.

Belastingen

Muis & Stadstheater heeft op 13 december 2017 een brief ontvangen van de belastingdienst waarin wordt aangegeven dat Muis & Stadstheater is vrijgesteld van het doen van aangifte vennootschapsbelasting zolang Muis & Stadstheater een negatief resultaat behaalt.

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerde kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Geconsolideerde balans

Geconsolideerde balans per 31 december 2018

Na resultaatbestemming

		<u>31 december 2018</u>	<u>31 december 2017</u>
ACTIVA			
Materiële vaste activa	(1)		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		252 981	291 933
Machines en installaties		4 953 022	3 900 841
Inrichting en inventaris		1 900 586	1 946 825
Andere vaste bedrijfsmiddelen		951 187	950 774
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering		5 351	1 662 145
		<u>8 063 127</u>	<u>8 752 518</u>
Voorraad		34 129	38 910
Vorderingen en overlopende activa			
Debiteuren	(2)	72 445	237 594
Vordering op Gemeente Arnhem		35 415	
Omzetbelastingen		174 424	336 451
Overige vorderingen	(3)	159 341	61 987
Overlopende activa		24 989	42 952
		<u>466 614</u>	<u>678 983</u>
Liquide middelen	(4)	2 448 010	3 666 323
Activa		<u><u>11 011 880</u></u>	<u><u>13 136 734</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen	(5)		
Eigen vermogen		-341 997	252 594
Resultaat boekjaar		-60 068	-594 591
		<u>-402 065</u>	<u>-341 997</u>
Vorzieningen	(6)		
Voorziening groot onderhoud		124 184	36 625
Voorziening reorganisatie		5 000	
Voorziening jubilea		26 734	20 851
		<u>155 918</u>	<u>57 476</u>
Langlopende schulden	(7)		
Langlopende lening Gemeente Arnhem		8 040 390	9 003 614
Overige langlopende schulden		20 000	25 000
		<u>8 060 390</u>	<u>9 028 614</u>
Kortlopende schulden			
Kortlopend deel langlopende leningen	(7)	968 224	697 564
Schuld aan Gemeente Arnhem			1 462 154
Vooruitontvangen recettes	(8)	736 764	722 223
Crediteuren	(9)	584 090	638 095
Loonbelastingen		67 847	51 043
Pensioenen		22 487	22 690
Overige schulden	(10)	818 225	798 872
		<u>3 197 637</u>	<u>4 392 641</u>
Passiva		<u><u>11 011 880</u></u>	<u><u>13 136 734</u></u>

Geconsolideerde Staat van baten en lasten

Geconsolideerde Staat van baten en lasten over 2018

		2018	Begroting 2018	2017
Subsidies	(11)	6 543 578	6 516 000	5 181 863
Opbrengst professioneel programma	(12)	1 617 678	1 692 500	1 429 136
Opbrengst events	(13)	925 492	1 043 500	662 046
Partnerships en giften		36 631	61 500	3 425
Overige inkomsten	(14)	447 518	366 000	300 550
Opbrengst horeca	(15)	170 410	189 000	404 502
Overige opbrengsten	(16)	203 208	91 000	413 244
Som der baten		9 944 515	9 959 500	8 394 766
Kosten professioneel programma	(17)	1 676 002	1 793 000	1 488 275
Kosten events		25 688	56 000	20 184
Kosten horeca banqueting en events	(18)	294 933	417 000	278 463
Personeelslasten	(19)	2 807 360	2 893 000	2 687 038
Afschrijvingen	(20)	771 257	817 500	724 876
Overige bedrijfslasten	(21)	4 195 958	3 973 000	3 605 278
Som der bedrijfslasten		9 771 198	9 949 500	8 804 114
Bedrijfsresultaat		173 317	10 000	-409 348
Financiële baten & lasten	(22)	-233 385	-235 000	-185 243
Saldo baten en lasten		-60 068	-225 000	-594 591

Geconsolideerde kasstroom

Geconsolideerde kasstroom over 2018 en 2017

	2018	2017
Bedrijfsresultaat	173 317	-409 348
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen (en overige waardeveranderingen)	771 257	724 876
Mutatie voorzieningen	98 442	-10 999
	<u>869 699</u>	<u>713 877</u>
Veranderingen in werkkapitaal:		
Mutatie operationele vorderingen	212 369	19 407
Mutatie voorraden en onderhanden werk	4 781	-17 663
Mutatie operationele schulden	-1 195 004	1 562 201
	<u>-977 854</u>	<u>1 563 945</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	65 162	1 868 474
Ontvangen/betaalde rentes	-233 385	-185 243
	<u>-233 385</u>	<u>-185 243</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	-168 223	1 683 231
(Des)investeringen in materiele vaste activa	-81 866	-5 541 203
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-81 866	-5 541 203
Mutatie rekening courantschuld kredietinstellingen	0	-500 712
Mutatie langlopende schulden	-968 224	7 322 436
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-968 224	6 821 724
Netto kasstroom	-1 218 313	2 963 752
Mutatie geldmiddelen	<u>-1 218 313</u>	<u>2 963 752</u>

Toelichting op de geconsolideerde balans

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018

Activa

Materiële vaste activa

(1)

Een verloopoverzicht van de materiële vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Bedrijfsgebouwen en -terreinen	Machines en installaties	Inrichting en inventaris	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Materiële vaste bedrijfsactiva in	Totaal Materiële vaste activa
Aanschaffingen	1 452 711	3 278 906	2 714 614	565 455	3 815 578	11 827 264
Overheveling activa in uitvoering	-	1 319 617	193 543	640 273	-2 153 433	-
Cumulatieve afschrijvingen	-1 160 778	-697 682	-961 332	-254 954	-	-3 074 746
Boekwaarde 1-1-2018	291 933	3 900 841	1 946 825	950 774	1 662 145	8 752 518
Investeringen	-	123 589	35 179	26 747	5 351	190 866
Overheveling activa in uitvoering	-	1 339 345	245 900	76 900	-1 662 145	-
Desinvesteringen aanschaffingen	-29 665	-38 079	-256 642	-	-	-324 386
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	28 182	28 172	159 032	-	-	215 386
Afschrijvingen	-37 469	-400 846	-229 708	-103 234	-	-771 257
Mutaties	-38 952	1 052 181	-46 239	413	-1 656 794	-689 391
Aanschaffingen	1 423 046	3 364 416	2 493 151	592 202	3 820 929	11 693 744
Overheveling activa in uitvoering	-	2 658 962	439 443	717 173	-3 815 578	-
Cumulatieve afschrijvingen	-1 170 065	-1 070 356	-1 032 008	-358 188	-	-3 630 617
Boekwaarde 31-12-2018	252 981	4 953 022	1 900 586	951 187	5 351	8 063 127

Muis is per 1 januari 2018 volledig in gebruik genomen.

Vorderingen en overlopende activa

		<u>31 december 2018</u>	<u>31 december 2017</u>
Debiteuren	(2)		
Debiteuren		73 756	239 080
Voorziening dubieuze debiteuren		-1 311	-1 486
		72 445	237 594
Overige vorderingen	(3)		
Vooruitbetaalde kosten		0	1 930
Te ontvangen bedragen		79 795	49 426
Overige vorderingen		79 546	10 631
		159 341	61 987
Liquide middelen	(4)		
Kas		42 173	36 399
Gelden onderweg		23 495	32 630
Bank		2 382 342	3 597 294
Liquide middelen		2 448 010	3 666 323

Toelichting op de geconsolideerde balans

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018

Passiva

Eigen vermogen

(5)

	Stichtings kapitaal	Bestemmings reserve	Overige reserves	Totaal
Stand per 1 januari 2017	0	0	270 344	270 344
Gecorrigeerd door stelselwijziging	0	0	-17 750	-17 750
Gecorrigeerde stand per 1 januari 2017	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>252 594</u>	<u>252 594</u>
Resultaat boekjaar 2017	0	0	-575 716	-575 716
Gecorrigeerd door stelselwijziging	0	0	-18 875	-18 875
Stand per 31 december 2017	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-341 997</u>	<u>-341 997</u>
Stand per 1 januari 2018	0	0	-341 997	-341 997
Resultaat boekjaar	0	0	-60 068	-60 068
Stand per 31 december 2018	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-402 065</u>	<u>-402 065</u>

Het resultaat 2017 is zoals besloten onttrokken aan de overige reserves.

Per 1 januari 2018 is een stelselwijziging doorgevoerd. Het beginvermogen en de vergelijkende cijfers zijn gecorrigeerd voor de te vormen voorziening groot onderhoud.

De bestuurder stelt voor het nettoresultaat over 2018 ten laste van de overige reserves te nemen.

Voorzieningen

(6)

Voorziening groot onderhoud

Boekwaarde 1 januari 2017	17 750
Dotatie 2017	<u>18 875</u>
Vrijval / Onttrekking	<u>0</u>
Mutaties	<u>18 875</u>
Boekwaarde 1 januari 2018	<u>36 625</u>
Dotatie	<u>96 059</u>
Vrijval / Onttrekking	<u>-8 500</u>
Mutaties	<u>87 559</u>
Boekwaarde 31 december 2018	<u><u>124 184</u></u>

Voorziening reorganisatie

Boekwaarde 1 januari 2018	0
Dotatie	5 000
Onttrekking	<u>0</u>
Mutaties	<u>5 000</u>
Boekwaarde 31 december 2018	<u><u>5 000</u></u>

Voorziening jubilea

Boekwaarde 1 januari 2018	20 851
Dotatie	5 883
Vrijval	<u>0</u>
Mutaties	<u>5 883</u>
Boekwaarde 31 december 2018	<u><u>26 734</u></u>

Toelichting op de geconsolideerde balans

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018

Langlopende schulden (7)

Overzicht van het langlopende gedeelte van de langlopende leningen:

Lening 1 gemeente Arnhem *	1 423 030
Lening 2 gemeente Arnhem **	7 580 584
Lening Heineken ***	25 000
Beginstand 1-1-2018	<u><u>9 028 614</u></u>
Nieuwe leningen	
Niet van toepassing	0
	<u>0</u>
Aflossingsverplichting 2019 (kortlopend gedeelte langlopende schuld)	
Lening 1 gemeente Arnhem	-234 368
Lening 2 gemeente Arnhem	-728 856
Lening Heineken	-5 000
	<u>-968 224</u>
Mutaties	
	<u>-968 224</u>
Lening 1 gemeente Arnhem	1 188 662
Lening 2 gemeente Arnhem	6 851 728
Lening Heineken	20 000
Eindstand 31-12-2018	<u><u>8 060 390</u></u>

Overzicht van de langlopende leningen onderverdeeld naar kort- en langlopend:

	Stand per 31-12-2018	Aflossingsver- plichting 2019	Resterende looptijd > 1 jaar	Resterende looptijd > 5 jaar
Lening 1 gemeente Arnhem	1 423 030	234 368	1 188 662	554 395
Lening 2 gemeente Arnhem	7 580 584	728 856	6 851 728	3 760 951
Lening Heineken	25 000	5 000	20 000	0
Totaal	<u><u>9 028 614</u></u>	<u><u>968 224</u></u>	<u><u>8 060 390</u></u>	<u><u>4 315 346</u></u>

* Voor deze lening gelden de voorwaarden zoals in het raadsvoorstel Verzelfstandiging vastgelegd: aflossing conform schema (aflopend gedurende de toekomstige jaren) en een rentepercentage van 4%. Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zoals hierboven toegelicht zijn opgenomen onder de schulden op korte termijn. De lening loopt tot eind 2046.

** Voor deze lening gelden de voorwaarden zoals in de leningovereenkomst vastgelegd: aflossing conform schema en een rentepercentage van 2,35%. De jaarlijkse annuïteit is € 907.000. Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zoals hierboven toegelicht zijn opgenomen onder de schulden op korte termijn. De looptijd is 10 jaar.

*** Musis & Stadstheater is een langlopende lening aangegaan met Heineken per 1 januari 2018. Indien aan de afnameverplichting wordt voldaan wordt deze lening in 5 jaar kwijtgescholden.

Voor deze lening gelden de voorwaarden zoals in de leningovereenkomst vastgelegd: aflossing nihil bij voldoen aan afnameverplichting en een rentepercentage van 5%. De looptijd is 5 jaar.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018

Kortlopende schulden

		<u>31 december 2018</u>	<u>31 december 2017</u>
Vooruitontvangen recettes	(8)		
Vooruitontvangen recettes		736 764	722 223
		<u>736 764</u>	<u>722 223</u>
Betreft de recette die reeds op 31 december 2018 ontvangen is bedoeld voor voorstellingen in 2019 en 2020.			
Crediteuren	(9)		
Crediteuren		562 203	580 283
Nog te ontvangen facturen		21 887	57 812
		<u>584 090</u>	<u>638 095</u>
Overige schulden	(10)		
Te betalen reservering vakantiegeld		81 268	78 021
Te betalen reservering vakantiedagen		95 826	95 043
Verkochte munten horeca		27 368	23 526
Overschrijvingen per bank		139	145
Vooruitontvangen bedragen		0	5 566
Nog te betalen kosten		613 624	596 571
		<u>818 225</u>	<u>798 872</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Huurcontract Musis

Met de gemeente Arnhem is een overeenkomst aan gegaan voor de huur van Musis. De overeenkomst is aangegaan voor 5 jaar, ingaande 1 januari 2016 en daarmee lopende tot en met 31 december 2020. De overeenkomst wordt telkens voor een periode van 5 jaar voortgezet. De verplichting voor 2019 bedraagt € 1.384.789,- exclusief BTW.

Huurcontract Stadstheater

Met de gemeente Arnhem is een overeenkomst aan gegaan voor de huur van het Stadstheater. De overeenkomst is aangegaan voor 5 jaar, ingaande 1 januari 2016 en daarmee lopende tot en met 31 december 2020. De overeenkomst wordt telkens voor een periode van 5 jaar voortgezet. De verplichting voor 2019 bedraagt € 1.136.621,- exclusief BTW.

Schoonmaakbedrijf Stadstheater

Met een schoonmaakbedrijf is een overeenkomst aangegaan voor het schoonmaakonderhoud van het Stadstheater voor de duur van een jaar die telkens stilzwijgend verlengd wordt. De verplichting voor 2019 is groot € 53.000,- exclusief BTW.

Onderhoudscontract Musis

Voor Musis zijn de voorbereidingen getroffen voor een jaarlijks onderhoudscontract. De precieze invulling is nog onder handen.

Niet uit de balans blijvende rechten

Bouwfonds

Bouwfonds Cultuurfonds heeft op 17 november 2016 toegezegd een bijdrage van € 30.000,- te leveren aan het project: Realisatie lichtplan (gevelbelichting) Musis Sacrum¹. De verwachting is dat dit in 2019 gerealiseerd wordt.

Het Gelders Orkest

Stichting Musis & Stadstheater Arnhem heeft een contract afgesloten met Het Gelders Orkest waarin de huursom van € 180.000,- per jaar is vastgelegd. Het contract loopt tot 1 juli 2019.

Jans'

Stichting Musis & Stadstheater Arnhem heeft met Jans' een huurcontract afgesloten. De huuropbrengst bestaat uit een vast (€ 70.000,- per jaar) en variabel gedeelte (omzetafhankelijk). Het contract loopt tot en met 31 december 2022.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum die invloed hebben op de presentatie van de cijfers over 2018.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

Toelichting op de geconsolideerde Staat van baten en lasten over 2018

	2018	Begroting 2018	2017
Subsidies	(11)		
Subsidie gemeente Arnhem	6 480 000	6 480 000	5 153 323
Overige subsidies	63 578	36 000	28 540
	<u>6 543 578</u>	<u>6 516 000</u>	<u>5 181 863</u>

De subsidie is in 2018 hoger dan in 2017 vanwege de extra middelen conform raadsbesluit ten behoeve van de investeringen in de materiële vaste activa en huurdersonderhoud aan de gebouwen.

Opbrengst professioneel programma	(12)		
Recette inkomsten	1 617 678	1 692 500	1 429 136
	<u>1 617 678</u>	<u>1 692 500</u>	<u>1 429 136</u>

De receteinkomsten uit professioneel programma zijn in 2018 aanzienlijk hoger dan in 2017 (+13%). Dit is voornamelijk verklaarbaar vanwege de toename in het gemiddelde aantal betalende bezoekers per voorstelling. Vanwege partage- en garantiedeals heeft dit niet direct een resultaatverbetering tot gevolg.

Opbrengst events	(13)		
Inkomsten events en culturele verhuur	557 841	495 500	436 754
Horeca-inkomsten events	367 651	548 000	225 292
	<u>925 492</u>	<u>1 043 500</u>	<u>662 046</u>

De opbrengsten events zijn bijna 40% hoger in 2018 ten opzichte van 2017. Deze toename kan verklaard worden vanwege de opening van Muis in 2018, waardoor er veel meer commerciële evenementen hebben plaatsgevonden.

Overige inkomsten	(14)		
Theatertaxi en parkeerkaarten	7 477	6 000	3 799
Inkomsten bespreekbureau	53 119	56 500	48 891
Inkomsten marketing	7 002	12 000	10 873
Inkomsten publieksservice (garderobe en pmlp)	379 920	291 500	236 987
	<u>447 518</u>	<u>366 000</u>	<u>300 550</u>

De inkomsten publieksservice zijn hoger dan begroot omdat er gedurende 2018 diverse nieuwe samenwerkingen zijn geweest.

Opbrengst horeca	(15)		
Omzet drank	149 357		257 987
Omzet keuken	21 053		146 515
	<u>170 410</u>	<u>189 000</u>	<u>404 502</u>

De activiteiten van het Grand Café zijn per 1-1-2018 verpacht aan Jans', de opbrengsten (en kosten) vallen niet meer binnen onze organisatie.

Overige opbrengsten	(16)		
Compensatie asbest	0		255 477
Overige opbrengsten	203 208		157 767
	<u>203 208</u>	<u>91 000</u>	<u>413 244</u>

De overige opbrengsten bestaan o.a. uit een ontvangen vergoeding van de Gemeente Arnhem (verhuurder van pand) en de huuropbrengste van Jans'.

Kosten professioneel programma	(17)		
Inkoop programma	1 460 238	1 605 500	1 332 351
Voorstellingskosten algemeen	191 751	181 500	152 194
Verdieping en verrijking	24 013	6 000	3 730
	<u>1 676 002</u>	<u>1 793 000</u>	<u>1 488 275</u>

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

Toelichting op de geconsolideerde Staat van baten en lasten over 2018

		2018	Begroting 2018	2017
Kosten horeca banqueting en events	(18)			
Kostprijs verkopen drank		144 269		131 030
Kostprijs verkopen keuken		146 700		134 910
Overige verkoopkosten		3 964		12 523
		294 933	417 000	278 463
Personeelslasten	(19)			
Lonen en salarissen	(19.1)	1 576 722	1 920 000	1 487 612
Sociale lasten		307 453	321 500	307 323
Pensioenen	26	217 533	269 000	203 752
Overige personeelskosten	(19.2)	705 652	382 500	688 351
		2 807 360	2 893 000	2 687 038
De personeelslasten vallen € 86.000 (3%) lager uit dan begroot, vanwege een aantal vacatures die nog niet konden worden ingevuld, maar wel waren begroot. Ten opzichte van 2017 zijn de lasten 4% gestegen door een hogere gemiddelde inzet in fte.				
Lonen en salarissen	(19.1)			
Bruto lonen en salarissen		1 587 033		1 601 343
Vrijval reorganisatievoorziening		0		-29 602
Reservering vakantiegeld		98 618		85 260
Ziekengeld ontvangen		-111 337		-172 179
Ziekengeld betaald		2 408		3 168
Ontvangen uitkeringen UWV werktijdverkorting		0		-378
		1 576 722		1 487 612
Overige personeelskosten	(19.2)			
Onkostenvergoeding		21 622		17 511
Reiskostenvergoeding		25 682		11 419
Opleidingskosten		21 042		33 127
Bedrijfskleding		5 593		12 029
Inhouding vakbondscontributie		-1 010		-1 695
Overige personele lasten		151 404		68 800
Vrijwilligersvergoedingen		257		49
Inleen-/uitzendkrachten		481 062		547 111
		705 652		688 351
FTE per afdeling per 31 december				
Directie		1.9		2.9
Financiën en P&O		3.3		2.9
Programma		2.4		1.8
Techniek		11.7		12.2
Facilitair		0.8		1.8
Marketing		9.9		6.5
Events		2.9		2.8
Horeca		8.4		10.7
Totaal		41.3		41.6

Vanaf 2018 wordt gewerkt volgens een nieuwe afdelingsstructuur. De FTE's zijn verdeeld naar de nieuwe afdelingen, ook de vergelijkende cijfers zijn aangepast.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

Toelichting op de geconsolideerde Staat van baten en lasten over 2018

		2018	Begroting 2018	2017
Afschrijvingen	(20)			
Afschrijvingen materiële vaste activa				
Afschrijvingskosten Bedrijfsgebouwen en -terreinen		37 469		84 724
Afschrijvingskosten Machines en installaties		400 846		210 767
Afschrijvingskosten Inrichting en inventaris		229 708		323 063
Afschrijvingskosten Andere vaste bedrijfsmiddelen		103 234		106 322
		<u>771 257</u>	817 500	<u>724 876</u>

De afschrijvingen zijn in 2018 lager dan begroot, vanwege het verschuiven van de investeringsbeslissing.

Overige bedrijfslasten	(21)			
Huisvesting	(21.1)	3 375 975	3 158 500	2 565 745
ICT en telefoniekosten		178 303	192 000	179 117
Kantoorkosten		19 898	24 000	25 466
Verkoopkosten		120	13 000	4 550
Algemene kosten	(21.2)	224 347	199 000	373 631
Marketing en communicatie	(21.3)	352 003	314 500	192 972
Overige kosten	(21.4)	45 312	72 000	254 634
Afwikkeling verzelfstandiging		0	0	9 163
		<u>4 195 958</u>	3 973 000	<u>3 605 278</u>

De overige bedrijfslasten zijn 17% hoger dan in 2017. Grootste variabele hierin is de toegenomen huur vanwege de opening van Muis in 2018. De post is daarbij beïnvloed door hogere overige huisvestingslasten van Muis versus kostenbesparingen anderszijds.

Huisvesting	(21.1)			
Huur bedrijfshuisvesting		2 485 010		1 966 677
Onderhoud huisvesting		323 060		112 719
Energiekosten		263 018		242 174
Schoonmaakkosten		199 097		179 413
Gemeentelijke heffingen		42 017		12 032
Bewakings- en beveiligingskosten		1 989		2 045
Afvalverwerking		44 027		27 485
Overige huisvestingskosten		17 757		23 200
		<u>3 375 975</u>	3 158 500	<u>2 565 745</u>
Algemene kosten	(21.2)			
Adviseringskosten		41 993		205 198
Accountantskosten		43 092		36 275
Raad van Toezicht (vacatiegelden)		8 808		10 856
Verzekeringen		130 454		93 300
Muis XL extra kosten		0		28 002
		<u>224 347</u>	199 000	<u>373 631</u>

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

Toelichting op de geconsolideerde Staat van baten en lasten over 2018

		<u>2018</u>	<u>Begroting 2018</u>	<u>2017</u>
Marketing en communicatie	(21.3)			
Outdoor + indoor verspreiding		74 703		40 002
Drukwerk		86 272		62 288
Aankleding gebouw & merchandise		54 968		1 994
Advertenties magazines/kranten/radio/TV		19 274		24 135
Advertenties online		28 588		33 998
Bijdrage gezelschappen		7 678		0
Marketing productie		67 789		24 222
Event - en relatiemarketing		2 700		0
Office management		10 031		6 333
		<u>352 003</u>	<u>314 500</u>	<u>192 972</u>
Overige kosten	(21.4)			
Theatertaxi en parkeerkaarten		5 284		6 210
Representatie algemeen		16 613		8 561
Inkoop horeca en garderobe		0		11 593
Betalingsverkeer- en incassokosten		23 415		26 662
Kosten asbestproblematiek		0		201 608
		<u>45 312</u>	<u>72 000</u>	<u>254 634</u>
Financiële baten & lasten	(22)			
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		6 961		369
Rentelasten en soortgelijke kosten		-240 346		-185 612
		<u>-233 385</u>	<u>-235 000</u>	<u>-185 243</u>

De financiële baten en lasten zijn conform begroting en € 48.000 hoger dan in 2017. Dat is vanwege de langlopende lening die in 2017 is aangegaan, waarbij 2018 het eerste volledige jaar is qua rentelasten.

Enkelvoudige jaarrekening

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

Doel van de Stichting

Stichting Muis & Stadstheater Arnhem (Muis & Stadstheater) heeft ten doel de organisatie, productie en uitvoering van culturele, kunstzinnige en educatieve projecten en het beheer en exploitatie van Stadstheater Arnhem en Muis zodanig is dat er een divers en kwalitatief goed aanbod is van podiumkunsten, voor een breed publiek toegankelijk.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Muis & Stadstheater Arnhem is feitelijk gevestigd op Velperbinnensingel 10, 6811 BP te Arnhem en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 64492907.

Stelselwijziging

Vanaf verslagjaar 2018 is ervoor gekozen een voorziening groot onderhoud te vormen. Conform de verslaggevingsvereisten zijn de vergelijkende cijfers over het boekjaar 2017 herrekend en als zodanig verwerkt in de jaarrekening. Dit is conform richtlijnen voor jaarverslaggeving 140 Stelselwijziging verwerkt in de jaarrekening.

Verslaggevingsperiode

De jaarrekening is opgesteld voor het boekjaar lopende van 1 januari 2018 tot 31 december 2018.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Vergelijkende cijfers

De cijfers over het boekjaar 2017 zijn opgenomen als vergelijkende cijfers. Waar nodig zijn cijfers anders gepresenteerd voor vergelijkingsdoeleinden.

Geldeenheid

Voor zover niet anders vermeld zijn de bedragen weergegeven in euro's.

Continuïteit

Muis & Stadstheater heeft in 2018 een negatief resultaat behaald van € 60.068,- resulterend in een negatief eigen vermogen ultimo 2018 van € 402.065,-. De bestuurder heeft inmiddels passende maatregelen getroffen om de negatieve resultaten zoveel mogelijk te beperken dan wel te voorkomen.

Hoewel voor het komende jaar (2019) nog een negatief resultaat wordt verwacht, verwacht de bestuurder in de jaren daarna wel een (licht) positief resultaat te kunnen behalen. De liquiditeitsprognoses voor de komende jaren laten een positieve kasstroom zien. Op basis van deze uitgangspunten zijn de grondslagen van deze jaarrekening gebaseerd op een continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Winsten worden slechts opgenomen voor zover ze op de balansdatum zijn gerealiseerd.

Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf moment van ingebruikneming.

De gehanteerde afschrijvingsmethoden zijn:

Bedrijfsgebouwen en -terreinen	20 jaar lineair
Machines en installaties	8-20 jaar lineair
Inrichting en inventaris	15 jaar lineair
Andere vaste bedrijfsmiddelen	5-20 jaar lineair

Voor de uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde.

Vorraden

Vorraden handelsgoederen worden gewaardeerd tegen inkoopprijs (excl BTW) of lagere opbrengstwaarde. Deze lagere opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden met een looptijd korter dan 12 maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders vermeld.

Reorganisatievoorziening

Deze voorziening heeft betrekking op kosten die verband houden met personele ontwikkelingen.

Jubileumvoorziening

Een voorziening is getroffen voor te verwachten jubileumuitkeringen aan personeel. De voorziening jubileumuitkering heeft betrekking op toekomstige uitkeringen voor jubileumgratificaties.

De voorziening is verdisconteerd tegen 2,0%.

Voorziening groot onderhoud gebouwen

Voor de uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Langlopende schulden

Opgenomen leningen worden bij de eerste waardering opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na de eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag onder aftrek van transactiekosten dit is meestal de nominale waarde.

De kortlopende schulden hebben een looptijd van korter dan één jaar.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van tickets en verhuringen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De bijbehorende kostprijs wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de Staat van baten en lasten gebracht in het jaar waar ook de gesubsidieerde uitgaven terecht komen.

Overige opbrengsten

Onder Overige opbrengsten worden resultaten verantwoord die niet rechtstreeks samenhangen met de kernactiviteiten van de Muis & Stadstheater.

Pensioenen

Muis & Stadstheater is aangesloten bij bedrijfstakpensioenfonds ABP. De door het fonds verzorgde pensioenregeling is een toegezegde pensioenregeling.

De toegezegde pensioenregeling is verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde bijdrageregeling. Dit omdat Muis & Stadstheater in geval van een tekort geen verplichting heeft tot het doen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten hebben betrekking op de verslagperiode.

Belastingen

Musis & Stadstheater heeft op 13 december 2017 een brief ontvangen van de belastingdienst waarin wordt aangegeven dat Musis & Stadstheater is vrijgesteld van het doen van aangifte vennootschapsbelasting zolang Musis & Stadstheater een negatief resultaat behaalt.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Balans

Balans per 31 december 2018

Na resultaatbestemming

		<u>31 december 2018</u>	<u>31 december 2017</u>
ACTIVA			
Materiële vaste activa	(1)		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen		252 981	291 933
Machines en installaties		4 953 022	3 900 841
Inrichting en inventaris		1 900 586	1 946 825
Andere vaste bedrijfsmiddelen		951 187	950 774
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering		5 351	1 662 145
		<u>8 063 127</u>	<u>8 752 518</u>
Financiële vaste activa	(2)	0	188 389
Vorraad	(3)	34 129	0
Vorderingen en overlopende activa			
Debiteuren	(4)	72 445	233 266
Vordering op Gemeente Arnhem		35 415	
Omzetbelastingen		174 424	336 731
Overige vorderingen	(5)	159 341	52 739
Overlopende activa		24 989	42 952
		<u>466 614</u>	<u>665 688</u>
Liquide middelen	(6)	2 448 010	3 560 180
		<u>11 011 880</u>	<u>13 166 775</u>
PASSIVA			
Eigen vermogen	(7)		
Eigen vermogen		-341 997	252 594
Resultaat boekjaar		-60 068	-594 591
		<u>-402 065</u>	<u>-341 997</u>
Vorzieningen	(8)		
Voorziening groot onderhoud		124 184	36 625
Voorziening reorganisatie		5 000	
Voorziening jubilea		26 734	17 260
		<u>155 918</u>	<u>53 885</u>
Langlopende schulden	(9)		
Langlopende lening Gemeente Arnhem		8 040 390	9 003 614
Overige langlopende schulden		20 000	
		<u>8 060 390</u>	<u>9 003 614</u>
Kortlopende schulden			
Kortlopend deel langlopende leningen Gemeente Arnhem	(9)	968 224	697 564
Schuld aan Stichting Horeca			199 682
Schuld aan Gemeente Arnhem			1 462 154
Vooruitontvangen recettes	(10)	736 764	722 223
Crediteuren	(11)	584 090	561 060
Loonbelastingen		67 847	47 168
Pensioenen		22 487	22 690
Overige schulden	(12)	818 225	738 732
		<u>3 197 637</u>	<u>4 451 273</u>
		<u>11 011 880</u>	<u>13 166 775</u>

Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten over 2018

		<u>2018</u>	<u>Begroting 2018</u>	<u>2017</u>
Subsidies	(13)	6 543 578	6 516 000	5 181 863
Opbrengst professioneel programma	(14)	1 617 678	1 692 500	1 429 136
Opbrengst events	(15)	925 492	1 043 500	662 046
Partnerships en giften		36 631	61 500	3 425
Overige inkomsten	(16)	549 525	457 000	447 976
Overige opbrengsten	(17)	174 059	91 000	256 686
Som der baten		<u>9 846 963</u>	<u>9 861 500</u>	<u>7 981 132</u>
Kosten professioneel programma	(18)	2 000 622	2 084 000	1 708 377
Kosten events	(19)	297 923	634 500	239 522
Personeelslasten	(20)	2 363 777	2 455 000	2 065 974
Afschrijvingen	(21)	771 257	817 500	724 876
Overige bedrijfslasten	(22)	4 185 745	3 941 000	3 580 134
Verrekening resultaat Stichting Horeca		59 524	-76 500	73 021
Som der bedrijfslasten		<u>9 678 848</u>	<u>9 855 500</u>	<u>8 391 904</u>
Bedrijfsresultaat		<u>168 115</u>	<u>6 000</u>	<u>-410 772</u>
Financiële baten & lasten	(23)	-228 183	-231 000	-183 819
Saldo baten en lasten		<u>-60 068</u>	<u>-225 000</u>	<u>-594 591</u>

Kasstroom

Kasstroom over 2018 en 2017

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Bedrijfsresultaat	168 115	-410 772
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen (en overige waardeveranderingen)	771 257	724 876
Mutatie voorzieningen	<u>102 033</u>	<u>-8 880</u>
	873 290	715 996
Veranderingen in werkkapitaal:		
Mutatie operationele vorderingen	199 074	176 283
Mutatie voorraden en onderhanden werk	-34 129	0
Mutatie operationele schulden	<u>-1 253 636</u>	<u>1 620 535</u>
	-1 088 691	1 796 818
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-47 286	2 102 042
Ontvangen/betaalde rentes	<u>-228 183</u>	<u>-183 819</u>
	-228 183	-183 819
Kasstroom uit operationele activiteiten	-275 469	1 918 223
(Des)investeringen in materiele vaste activa	-81 866	-5 541 203
(Des)investeringen in financiële vaste activa	<u>188 389</u>	<u>-188 389</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	106 523	-5 729 592
Mutatie rekening courantschuld kredietinstellingen	0	-500 712
Mutatie vermogencomponenten	0	0
Mutatie langlopende schulden	<u>-943 224</u>	<u>7 302 436</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-943 224	6 801 724
Netto kasstroom	-1 112 170	2 990 355
Mutatie geldmiddelen	<u>-1 112 170</u>	<u>2 990 355</u>

Toelichting op de balans

Toelichting op de balans per 31 december 2018

Activa

Materiële vaste activa

(1)

Een verloopoverzicht van de materiële vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Bedrijfsgebouwen en -terreinen	Machines en installaties	Inrichting en inventaris	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Materiële vaste bedrijfsactiva in	Totaal Materiële vaste activa
Aanschaffingen	1 452 711	3 278 906	2 714 614	565 455	3 815 578	11 827 264
Overheveling activa in uitvoering	-	1 319 617	193 543	640 273	-2 153 433	-
Cumulatieve afschrijvingen	-1 160 778	-697 682	-961 332	-254 954	-	-3 074 746
Boekwaarde 1-1-2018	291 933	3 900 841	1 946 825	950 774	1 662 145	8 752 518
Investeringen	-	123 589	35 179	26 747	5 351	190 866
Overheveling activa in uitvoering	-	1 339 345	245 900	76 900	-1 662 145	-
Desinvesteringen aanschaffingen	-29 665	-38 079	-256 642	-	-	-324 386
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	28 182	28 172	159 032	-	-	215 386
Afschrijvingen	-37 469	-400 846	-229 708	-103 234	-	-771 257
Mutaties	-38 952	1 052 181	-46 239	413	-1 656 794	-689 391
Aanschaffingen	1 423 046	3 364 416	2 493 151	592 202	3 820 929	11 693 744
Overheveling activa in uitvoering	-	2 658 962	439 443	717 173	-3 815 578	-
Cumulatieve afschrijvingen	-1 170 065	-1 070 356	-1 032 008	-358 188	-	-3 630 617
Boekwaarde 31-12-2018	252 981	4 953 022	1 900 586	951 187	5 351	8 063 127

Musis is per 1 januari 2018 volledig in gebruik genomen.

Financiële vaste activa

(2)

Een overzicht van de financiële vaste activa is onderstaand opgenomen:

Lening u/g Horeca

Stand per 1-1-2018	188 389
Afwikkeling overname Stichting Horeca	-188 389
Stand per 31-12-2018	<u>0</u>

Stichting Musis & Stadstheater Arnhem heeft in 2017 een langlopende lening aan Stichting Horeca Musis & Stadstheater verstrekt voor een periode van 6 jaar. De afwikkeling van de lening is meegenomen bij de overname van Stichting Horeca Musis & Stadstheater Arnhem.

Voorraad

(3)

Voorraad

Handelsgoederen	34 129	0
	<u>34 129</u>	<u>0</u>

De voorraad per 31 december 2018 komt vanuit de overname van Stichting Horeca Musis & Stadstheater.

Vorderingen en overlopende activa

		<u>31 december 2018</u>	<u>31 december 2017</u>
Debiteuren	(4)		
Debiteuren		73 756	234 577
Voorziening dubieuze debiteuren		<u>-1 311</u>	<u>-1 311</u>
		72 445	233 266
Overige vorderingen	(5)		
Te ontvangen bedragen		79 795	42 108
Overige vorderingen		<u>79 546</u>	<u>10 631</u>
		159 341	52 739
Liquide middelen	(6)		
Kas		42 173	0
Geld onderweg		23 495	16 240
Bank		<u>2 382 342</u>	<u>3 543 940</u>
		2 448 010	3 560 180

Passiva

Eigen vermogen

(7)

	Stichtings kapitaal	Bestemmings reserve	Overige reserves	Totaal
Stand per 1 januari 2017	0	0	270 344	270 344
Gecorrigeerd door stelselwijziging	0	0	-17 750	-17 750
Gecorrigeerde stand per 1 januari 2017	0	0	252 594	252 594
Resultaat boekjaar 2017	0	0	-575 716	-575 716
Gecorrigeerd door stelselwijziging	0	0	-18 875	-18 875
Stand per 31 december 2017	0	0	-341 997	-341 997
Stand per 1 januari 2018	0	0	-341 997	-341 997
Resultaat boekjaar	0	0	-60 068	-60 068
Stand per 31 december 2018	0	0	-402 065	-402 065

Het resultaat 2017 is zoals besloten onttrokken aan de overige reserves.

Per 1 januari 2018 is een stelselwijziging doorgevoerd. Het beginvermogen en de vergelijkende cijfers zijn gecorrigeerd voor de te vormen voorziening groot onderhoud.

De bestuurder stelt voor het nettoresultaat over 2018 ten laste van de overige reserves te nemen.

Voorzieningen

(8)

Voorziening groot onderhoud

Boekwaarde 1 januari 2017	17 750
Dotatie 2017	18 875
Vrijval / Onttrekking	0
Mutaties	18 875
Boekwaarde 1 januari 2018	36 625
Dotatie	96 059
Vrijval / Onttrekking	-8 500
Mutaties	87 559
Boekwaarde 31 december 2018	124 184

Voorziening reorganisatie

Boekwaarde 1 januari 2018	0
Dotatie	5 000
Boekwaarde 31 december 2018	5 000

Voorziening jubilea

Boekwaarde 1 januari 2018	17 260
Dotatie	5 883
Overdracht vanuit Stichting Horeca Muis & Stadstheater	3 591
Mutaties	9 474
Boekwaarde 31 december 2018	26 734

Langlopende schulden

(9)

Overzicht van het langlopende gedeelte van de langlopende leningen:

Lening 1 gemeente Arnhem *	1 423 030
Lening 2 gemeente Arnhem **	7 580 584
Beginstand 1-1-2018	9 003 614
Nieuwe leningen	
Lening Heineken	25 000
	<u>25 000</u>
Aflossingsverplichting 2019 (kortlopend gedeelte langlopende schuld)	
Lening 1 gemeente Arnhem	-234 368
Lening 2 gemeente Arnhem	-728 856
Lening Heineken	-5 000
	<u>-968 224</u>
Mutaties	
	<u>-943 224</u>
Lening 1 gemeente Arnhem	1 188 662
Lening 2 gemeente Arnhem	6 851 728
Lening Heineken	20 000
Eindstand 31-12-2018	8 060 390

Overzicht van de langlopende leningen onderverdeeld naar kort- en langlopend:

	Stand per 31-12-2018	Aflossingsver- plichting 2019	Resterende looptijd > 1 jaar	Resterende looptijd > 5 jaar
Lening 1 gemeente Arnhem	1 423 030	234 368	1 188 662	554 395
Lening 2 gemeente Arnhem	7 580 584	728 856	6 851 728	3 760 951
Lening Heineken	25 000	5 000	20 000	0
Totaal	9 028 614	968 224	8 060 390	4 315 346

* Voor deze lening gelden de voorwaarden zoals in het raadsvoorstel Verzelfstandiging vastgelegd: aflossing conform schema (aflopend gedurende de toekomstige jaren) en een rentepercentage van 4%. Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zoals hierboven toegelicht zijn opgenomen onder de schulden op korte termijn. De lening loopt tot eind 2046.

** Voor deze lening gelden de voorwaarden zoals in de leningovereenkomst vastgelegd: aflossing conform schema en een rentepercentage van 2,35%. De jaarlijkse annuïteit is € 907.000. Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zoals hierboven toegelicht zijn opgenomen onder de schulden op korte termijn. De looptijd is 10 jaar.

*** Musis & Stadstheater is een langlopende lening aangegaan met Heineken per 1 januari 2018. Indien aan de afnameverplichting wordt voldaan wordt deze lening in 5 jaar kwijtgescholden.

Voor deze lening gelden de voorwaarden zoals in de leningovereenkomst vastgelegd: aflossing nihil bij voldoen aan afnameverplichting en een rentepercentage van 5%. De looptijd is 5 jaar.

Kortlopende schulden

		<u>31 december 2018</u>	<u>31 december 2017</u>
Vooruitontvangen recettes	(10)		
Vooruitontvangen recettes		736 764	722 223
		<u>736 764</u>	<u>722 223</u>
Betreft de recette die reeds op 31 december 2018 ontvangen is bedoeld voor voorstellingen in 2019 en 2020.			
Crediteuren	(11)		
Crediteuren		562 203	509 081
Nog te ontvangen facturen		21 887	51 979
		<u>584 090</u>	<u>561 060</u>
Overige schulden	(12)		
Te betalen salarissen		22 500	0
Te betalen reservering vakantiegeld		81 268	60 308
Te betalen reservering vakantiedagen		95 826	78 475
Ontvangen waarborgsommen		1 250	1 250
Verkochte munten horeca		27 368	0
Overschrijvingen per bank		139	145
Vooruitontvangen bedragen		0	5 566
SRO tegoedbonnen uitg/ingenomen		10 412	7 052
SRO retourbetalingen		1 954	1 532
Nog te betalen kosten		577 508	584 404
		<u>818 225</u>	<u>738 732</u>

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Huurcontract Musis

Met de gemeente Arnhem is een overeenkomst aan gegaan voor de huur van Musis. De overeenkomst is aangegaan voor 5 jaar, ingaande 1 januari 2016 en daarmee lopende tot en met 31 december 2020. De overeenkomst wordt telkens voor een periode van 5 jaar voortgezet. De verplichting voor 2019 bedraagt € 1.384.789,- exclusief BTW.

Huurcontract Stadstheater

Met de gemeente Arnhem is een overeenkomst aan gegaan voor de huur van het Stadstheater. De overeenkomst is aangegaan voor 5 jaar, ingaande 1 januari 2016 en daarmee lopende tot en met 31 december 2020. De overeenkomst wordt telkens voor een periode van 5 jaar voortgezet. De verplichting voor 2019 bedraagt € 1.136.621,- exclusief BTW.

Schoonmaakbedrijf Stadstheater

Met een schoonmaakbedrijf is een overeenkomst aangegaan voor het schoonmaakonderhoud van het Stadstheater voor de duur van een jaar die telkens verlengd wordt. De verplichting voor 2019 is groot € 53.000,- exclusief BTW.

Onderhoudscontract Musis

Voor Musis zijn de voorbereidingen getroffen voor een jaarlijks onderhoudscontract. De precieze invulling is nog onder handen.

Niet uit de balans blijkende rechten

Bouwfonds

Bouwfonds Cultuurfonds heeft op 17 november 2016 toegezegd een bijdrage van € 30.000,- te leveren aan het project: Realisatie lichtplan (gevelbelichting) Musis Sacrum'. De verwachting is dat dit in 2019 gerealiseerd wordt.

Het Gelders Orkest

Stichting Musis & Stadstheater Arnhem heeft een contract afgesloten met Het Gelders Orkest waarin de huursom van € 180.000,- per jaar is vastgelegd. Het contract loopt tot 1 juli 2019.

Jans'

Stichting Musis & Stadstheater Arnhem heeft met Jans' een huurcontract afgesloten voor het restaurant. De huuropbrengst bestaat uit een vast (€ 70.000,- per jaar) en variabel gedeelte (omzetafhankelijk). Het contract loopt tot en met 31 december 2022.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van gebeurtenissen na balansdatum die invloed hebben op de presentatie van de cijfers over 2018.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2018

BATEN

	<u>2018</u>	<u>Begroting 2018</u>	<u>2017</u>
Subsidies (13)			
Subsidie gemeente Arnhem	6 480 000		5 153 323
Overige subsidies	63 578		28 540
	<u>6 543 578</u>	<u>6 516 000</u>	<u>5 181 863</u>

De subsidie is in 2018 hoger dan in 2017 vanwege de extra middelen conform raadsbesluit ten behoeve van de investeringen in de materiële vaste activa en huurdersonderhoud aan de gebouwen.

Opbrengst professioneel programma (14)

Recette inkomsten	<u>1 617 678</u>		<u>1 429 136</u>
	<u>1 617 678</u>	<u>1 692 500</u>	<u>1 429 136</u>

De receteinkomsten uit professioneel programma zijn in 2018 aanzienlijk hoger dan in 2017 (+13%). Dit is voornamelijk verklaarbaar vanwege de toename in het gemiddelde aantal betalende bezoekers per voorstelling. Vanwege partage- en garantiedeals heeft dit niet direct een resultaatsverbetering tot gevolg.

Opbrengst events (15)

Inkomsten events en culturele verhuur	557 841		436 754
Horeca-inkomsten events	367 651		225 292
	<u>925 492</u>	<u>1 043 500</u>	<u>662 046</u>

De opbrengsten events zijn bijna 40% hoger in 2018 ten opzichte van 2017. Deze toename kan verklaard worden vanwege de opening van Muis in 2018, waardoor er veel meer commerciële evenementen hebben plaatsgevonden.

Overige inkomsten (16)

Theatertaxi en parkeerkaarten	7 477		5 225
Inkomsten bespreekbureau	53 119		48 891
Inkomsten marketing	7 002		10 873
Doorbelasting St Horeca	91 008		146 000
Inkomsten publieksservice (garderobe en pauzedrankje)	390 919		236 987
	<u>549 525</u>	<u>457 000</u>	<u>447 976</u>

De inkomsten publieksservice zijn hoger dan begroot omdat er gedurende 2018 diverse nieuwe samenwerkingen zijn geweest.

Overige opbrengsten (17)

Compensatie asbest	0		157 094
Overige opbrengsten	174 059		99 592
	<u>174 059</u>	<u>91 000</u>	<u>256 686</u>

LASTEN

	2018	Begroting 2018	2017
Kosten professioneel programma (18)			
Inkoop programma	1 460 238		1 332 351
Prospectie/acquisitie/representatie programma	10 002		10 495
Voorstellingskosten algemeen	506 369		361 801
Verdieping en verrijking	24 013		3 730
	<u>2 000 622</u>	<u>2 084 000</u>	<u>1 708 377</u>

Kosten events (19)			
Inkoop Theater+ en Events	297 923		239 522
	<u>297 923</u>	<u>634 500</u>	<u>239 522</u>

De lagere realisatie ten opzichte van begroting heeft met name te maken met een zeer voorzichtige inschatting bij het opstellen van de begroting, waarbij met een summere marge is gerekend. Daarnaast zijn de personeelsgerelateerde lasten opgenomen onder de personeelslasten.

Personeelslasten (20)			
Lonen en salarissen (20.1)	1 360 617		1 173 342
Sociale lasten	262 671		245 635
Pensioenen	205 505		174 703
Overige personeelskosten (20.2)	534 984		472 294
	<u>2 363 777</u>	<u>2 455 000</u>	<u>2 065 974</u>

De personeelslasten vallen € 91.000 (4%) lager uit dan begroot, vanwege een aantal vacatures die nog niet konden worden ingevuld, maar wel waren begroot. Ten opzichte van 2017 zijn de lasten 14% gestegen door een uitbreiding in fte.

Lonen en salarissen (20.1)			
Bruto lonen en salarissen	1 350 155		1 265 216
Vrijval reorganisatievoorziening	0		-29 602
Reservering vakantiegeld	103 523		87 129
Ziekengeld ontvangen	-95 469		-152 569
Ziekengeld betaald	2 408		3 168
	<u>1 360 617</u>		<u>1 173 342</u>

Overige personeelskosten (20.2)			
Onkostenvergoeding	18 310		13 103
Reiskostenvergoeding	25 596		8 921
Opleidingskosten	20 712		27 763
Bedrijfskleding	1 043		3 034
Inhouding vakbondscontributie	-612		-1 108
Overige personele lasten	110 650		61 617
Vrijwilligersvergoedingen	257		49
Inleen-/uitzendkrachten	359 028		358 915
	<u>534 984</u>		<u>472 294</u>

FTE per afdeling per 31 december

Directie	1.9	2.9
Financiën en P&O	3.3	2.9
Programma	2.4	1.8
Techniek	11.7	12.2
Facilitair	0.8	1.8
Marketing	9.9	6.5
Events	2.9	2.8
Totaal	<u>32.9</u>	<u>30.9</u>

Vanaf 2018 wordt gewerkt volgens een nieuwe afdelingsstructuur. De FTE's zijn verdeeld naar de nieuwe afdelingen, ook de vergelijkende cijfers zijn aangepast.

WNT verantwoording 2018

Deze WNT verantwoording heeft betrekking op de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018.

Directeur/bestuurder

	E.G.C. van Honk	J.B.M Verbugt
Functiegegevens	directeur/bestuurder	directeur/bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/1	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1.0	1.0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 13 184	€ 101 666
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 1 458	€ 16 656
Subtotaal	€ 14 642	€ 118 322
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 16 052	€ 189 000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0
Totale bezoldiging	€ 14 642	€ 118 322
Reden waarom de overschrijving al dan niet is toegestaan	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt
Gegevens 2017		
	E.G.C. van Honk	J.B.M Verbugt
Functiegegevens	directeur/bestuurder	directeur/bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/10 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1.0	1.0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 101 277	€ 23 060
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16 556	€ 3 970
Subtotaal	€ 117 833	€ 27 030
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 181 000	€ 45 622
Totale bezoldiging	€ 117 833	€ 27 030

Raad van Toezicht

	M.J. van Gastel - Schöffner	B. Mulder ten Kate	D. Streep	M.A. Spaans – den Heijer	J.H.R. Lutters
Functiegegevens	Voorzitter	Secretaris	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 27/3
Bezoldiging					
Totale bezoldiging	€ 2 664	€ 2 048	€ 2 048	€ 2 048	€ 0
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 28 350	€ 18 900	€ 18 900	€ 18 900	€ 4 453
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reden waarom de overschrijving al dan niet is toegestaan	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2017					
	M.J. van Gastel - Schöffner	B. Mulder ten Kate	D. Streep	M.A. Spaans – den Heijer	J.H.R. Lutters
Functiegegevens	Voorzitter	Secretaris	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging					
Totale bezoldiging	€ 2 664	€ 2 048	€ 2 048	€ 2 048	€ 2 048
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 27 150	€ 18 100	€ 18 100	€ 18 100	€ 18 100

	2018	Begroting 2018	2017
Afschrijvingen (21)			
Afschrijvingen materiële vaste activa			
Afschrijvingskosten Bedrijfsgebouwen en -terreinen	37 469		84 724
Afschrijvingskosten Machines en installaties	400 846		210 767
Afschrijvingskosten Inrichting en inventaris	229 708		323 063
Afschrijvingskosten Andere vaste bedrijfsmiddelen	103 234		106 322
	771 257	817 500	724 876

De afschrijvingen zijn in 2018 lager dan begroot, vanwege het verschuiven van de investeringsbeslissing.

	(22)		
Overige bedrijfslasten (22)			
Huisvesting (22.1)	3 356 935		2 534 801
ICT en telefoniekosten	177 209		177 880
Kantoorkosten (22.2)	19 123		23 213
Algemene kosten (22.3)	214 239		364 554
Marketing en communicatie (22.4)	350 566		190 951
Overige kosten (22.5)	67 673		279 572
Afwikkeling verzelfstandiging	0		9 163
	4 185 745	3 941 000	3 580 134

De overige bedrijfslasten zijn 17% hoger dan in 2017. Grootste variabele hierin is de toegenomen huur vanwege de opening van Muis in 2018. De post is daarbij beïnvloed door hogere overige huisvestingslasten van Muis versus kostenbesparingen anderszids.

		<u>2018</u>	<u>Begroting 2018</u>	<u>2017</u>
Huisvesting	(22.1)			
Huur bedrijfshuisvesting		2 485 010		1 966 677
Onderhoud huisvesting		323 060		112 719
Energiekosten		263 018		242 174
Schoonmaakkosten		195 942		170 303
Gemeentelijke heffingen		42 017		12 032
Bewakings- en beveiligingskosten		1 989		2 045
Afvalverwerking		44 027		27 485
Overige huisvestingskosten		1 872		1 366
		<u>3 356 935</u>		<u>2 534 801</u>
Kantoorkosten	(22.2)			
Kantoorbenodigdheden		1 888		1 848
Contributies en lidmaatschappen		17 235		21 365
		<u>19 123</u>		<u>23 213</u>
Algemene kosten	(22.3)			
Adviseringskosten		41 993		205 198
Accountantskosten		43 092		36 275
Raad van Toezicht (vacatiegelden)		8 808		10 856
Verzekeringen		120 346		84 223
Musis XL extra kosten		0		28 002
		<u>214 239</u>		<u>364 554</u>
Marketing en communicatie	(22.4)			
Outdoor + indoor verspreiding		74 703		40 002
Drukwerk		86 272		62 288
Aankleding gebouw & merchandise		54 968		1 994
Advertenties magazines/kranten/radio/TV		19 274		24 135
Advertenties online		27 151		33 998
Bijdrage gezelschappen		7 678		0
Marketing productie		67 789		24 222
Event - en relatiemarketing		2 700		0
Office management		10 031		4 312
		<u>350 566</u>		<u>190 951</u>
Overige kosten	(22.5)			
Theatertaxi en parkeerkaarten		5 284		6 210
Representatie algemeen		41 181		38 840
Inkoop horeca en garderobe		0		11 593
Betalingsverkeer- en incassokosten		21 208		19 619
Kosten asbestproblematiek		0		201 608
Dotatie voorziening dubieuze debiteuren		0		1 702
		<u>67 673</u>		<u>279 572</u>
Financiële baten & lasten	(23)			
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		6 961		369
Rentelasten en soortgelijke kosten		-235 144		-184 188
		<u>-228 183</u>	<u>-231 000</u>	<u>-183 819</u>

De financiële baten en lasten zijn conform begroting en bijna € 45.000 hoger dan in 2017. Dat is vanwege de langlopende lening die in 2017 is aangegaan, waarbij 2018 het eerste volledige jaar is qua rentelasten.